

ትኩረትን እየሳበች የመጣች አገር

ወንድይራድ ኃብተየስ 08-01-17

ኢትዮጵያ ባለፉት ሥርዓቶች የእርስ በርስ ግጭትና ሥር የሰደደ ድህነት ተምግሌት ተደርጋ ትታወቅ ነበር። አሁን...አሁን ልማታዊውና ዲሞክራሲያዊው መንግሥት ትክክለኛ ፖሊሲዎችንና ስትራቴጂዎችን ነድፎ በመንቀሳቀሱ ኢትዮጵያ በዓለም በአርአያነት ተጠቃሽ አገር ለመሆን በቅታለች።

ከዚህ ቀደም በነበራት መጥፎ ገጽታዋ የተሳለችው ኢትዮጵያ ዛሬ ላይ ነገሩ ሁሉ ተቀይሮ የአገራት ተሞክሮ አቋዳሽ ለመሆን በቅታለች። መንግሥትና መላው ህዝቦቿ አንድነት ፈጥረውና እጅ ለእጅ ተያይዘው ባለፉት 26 ዓመታት ባከናወኗቸው ዘርፈ ብዙ ተግባራት በዓለም አቀፍ መድረክ በአዲስ ገፅታ መታየት ጀምራለች። የለውጥ አብነት ተደርጋም መወሰድ ጀምራለች።

በኢትዮጵያ መንግሥትና ህዝብ ያላሰለሰ ጥረት ጠንካራና ፈጣን የምጣኔ ሀብት ዕድገት ከመመዘገቡ ሌላ አገራት በዓለም አቀፍ የፖለቲካና ዲፕሎማሲ መድረኮች ጭምር ተደማጭነቷ እየጎላ መጥቷል። አገሪቱ እነዚህን ስኬታማ ድሎችን ለመጎናፀፍ የቻለችው ባለፉት 26 ዓመታት በተለያዩ መስኮች ተቀርፀው ተግባራዊ በተደረጉ ፖሊሲዎችና ስትራቴጂዎች አማካይነት ነው።

በአገሪቱ ውጤታማ ከሆኑት ፖሊሲዎችና ስትራቴጂዎች መካከል የውጭ ጉዳይና የአገራዊ የደህንነት ፖሊሲና ስትራቴጂ በዋናነት ተጠቃሽ ነው። የኢ.ፌ.ዴ.ሪ ህገ መንግሥት አንቀጽ 86 ላይ የተዘረዘሩትን የውጭ ግንኙነት መርሆዎች መሠረት በማድረግ ይህ ፖሊሲና ስትራቴጂ የአገሪቷን ብሔራዊ ጥቅም፣ ህልውናና ደህንነት ከአደጋ ለመከላከል፣ ገጽታዋን በበጎ ለመገንባትና የምጣኔ ሀብት ዕድገቷን ለማስቀጠል እንዲሁም የዲሞክራሲና መልካም አስተዳደር ሥርዓትን ለማጎልበት በሚያስችል መልኩ ተቀርጾ በተግባር ላይ ውሏል።

የውጭ ጉዳይ ፖሊሲ ባህሪ፣ ይዘትና ቅርጽ አገሮች እንደሚያራምዱት ርዕዮተ ዓላማዊ መስመርና እንደሚከተሉት የዕድገት አቅጣጫ ይለያያል። ከዚህ አንጻር ያለፉት ሥርዓቶች የኢትዮጵያ የውጭ ጉዳይ ፖሊሲ ሲቃኝ በተለይም የወታደራዊው ደርግ የውጭ ግንኙነት ከሥርዓቱ አምባገነናዊ ባህሪይ የመነጨ ነው። በዚያው ልክም በርካታ ጉድለቶች ነበሩበት። ይህም ውጤት አገሪቷን ለከፋ ምጣኔ ሀብታዊ ድቀትና ለማያባራ ጦርነት ዳርጓታል። አገሪቱ በሰላም እጦት ስትታመስ ቆይቷል። በዚህም ከሰላም ታገኝ የነበረውን ጥቅም አጥታለች።

ደርግ ይከተለው በነበረው አምባገነናዊ ሥርዓት ምክንያት ኢትዮጵያና ዜጎቿ ከጎረቤት አገሮች ሕዝቦች ጋር የነበራቸው ግንኙነት በጥርጣሬ መንፈስ የተሞላ ነበር። ግንኙነታቸው ወታደራዊ አቅምን በማፈርጠም በጠብ መፈላለግ ላይ የተመሠረተ ነበር። በዚህ ሁኔታ ውስጥ የነበረው የኢትዮጵያ የውጭ ጉዳይ ፖሊሲ ከደርግ ሥርዓት ውድቀት በኋላ በዓይነቱም፣ በይዘቱም ሆነ በባህሪው ፍፁም ተለውጧል። ኢትዮጵያ ከአገሮች ጋር የሚኖራት ግንኙነት በጋራ ጥቅምና ህልውና ላይ የተመሠረተ ሆኗል። በህዝብ ልጆች መስዋዕትነት የፀደቀው የኢ.ፌ.ዴ.ሪ ህገ መንግሥት የአካባቢውንና ጎረቤት አገሮችን ለጋራ ጥቅምና ሰላም እንዲሰሩ የሚጋብዝ የውጭ ግንኙነት ፖሊሲ መሠረት ጥሏል።

የዛሬው ኢትዮጵያ የውጭ ጉዳይ ፖሊሲ እንደ ቀድሞዎቹ የአገር ውስጥ ጉዳዮችን ቸል በማለት ውጭ ላይ ያነጣጠረ አይደለም። ይልቁንም ቅድሚያ የአገር ውስጥ ሰላምን በማስፈን በከባቢ ብሎም በዓለም አቀፍ ደረጃ ዘላቂና አስተማማኝ ሰላም እንዲኖርና የጋራ ልማትና ትብብር እንዲጠናከር ማድረግ ነው።

ይህ የውጭ ጉዳይና የአገራዊ ደህንነት ፖሊሲና ስትራቴጂ ብሔራዊ ጥቅምን የማስጠበቅና አገራዊ ህልውናን የማረጋገጥ ተልዕኮ አለው። ፖሊሲውና ስትራቴጂው እንደሚያመለክተው ከማንኛውም አገር ጋር የሚኖረው ግንኙነት በመሠረታዊ አገራዊ ጥቅምና ደህንነት ላይ የተመሠረተ፤ የልማትና የዲሞክራሲ ሂደቱ ሥር እየሰደደና የአገሪቱ ዕድገትም እየተፋጠነ በሄደ ቁጥር የአደጋ ተጋላጭነትን በከፍተኛ ደረጃ ይቀንሳል። ደህንነትን በአስተማማኝ ደረጃ ለማስጠበቅ ዋናው መሣሪያ ልማትና ዲሞክራሲን በአገር ደረጃ ማረጋገጥ እንደሆነም ይታመናል።

በዚህ ሁኔታ ተመስርቶም አገሪቱ የምትከተለው ዲፕሎማሲ ላይ በቂ ጥናት በማካሄድ አደጋዎችን ለመቀነስ፣ ግጭቶች ሲፈጠሩ በድርድር እንዲፈቱ ለማድረግ፣ ያልተፈቱትን ለመከላከል አቅም መገንባት ተተኪ የሌለው ሚና እንደሚጫወት የውጭ ጉዳይና ደህንነት ፖሊሲና ስትራቴጂው በግልጽ አስፍሯል።

ከዚህ አንጻር ኢትዮጵያ በሰላምና በዕድገት ጎዳና መጓዝ በጀመረችባቸው ዓመታት ፖሊሲውና ስትራቴጂው በፖለቲካ፣ በምጣኔ ሀብትና በማህበራዊ እንዲሁም በአረንጓዴ ልማት መስኮች ያስገኛቸው ስኬቶችን መመልከት ይገባል። የፖሊሲውና የስትራቴጂው አንዱ የትኩረት አቅጣጫም የፖለቲካ ዲፕሎማሲ ነው።

በዚህ ተግባር ኢትዮጵያ ከተለያዩ አገራትና ተቋማት ጋር የምታደርጋቸው ዲፕሎማሲያዊ ግንኙነቶች ከጊዜ ወደ ጊዜ እያደገና እየጎለበተ መጥቷል። ልማታዊ ዲፕሎማሲው ተጠናክሯል። በሰጥቶ መቀበል መርህ ከልዩ ልዩ አገሮች ጋር የሁለትዮሽ ግንኙነቶቿን በማጠናከር የኢንቨስትመንት ፍላጎት እንዲጨምር ተግታ እየሰራች ነው። በዚህም ውጤታማ ሆናበታለች።

የአገሪቱን የውጭ ግንኙነት በማጎልበትና በዓለም አቀፍ ደረጃ ያላትን ሥፍራ የበለጠ ለማሳደግ ባለፉት 26 ዓመታት ሰፊ ጥረቶች ተደርገዋል። በአገሪቱም ሆነ በቀጠናው የተረጋጋ የፖለቲካ ሂደት እንዲኖር ግጭቶችና ውዝግቦች በሰላማዊ ጥረት ብቻ እንዲፈቱ ሳይሆን የሰላምና የትብብር አድማሱ እንዲሰፋ እየሰራች ትገኛለች።

ኢትዮጵያ በምትከተለው በዚህ የትብብርና የሰላም ዲፕሎማሲ መርህ መሠረት በዓለም ዙሪያ ካሉት አገሮች ጋር ያላት ትስስር በጋራ ጥቅም ላይ የተመሠረተ ነው። በዚህም ዲፕሎማሲያዊና ፖለቲካዊ እንዲሁም ምጣኔ ሀብታዊ ግንኙነቷ ከኤርትራ በስተቀር ከሌሎች አገሮች ጋር ትልቅ ሥፍራ ላይ ደርሷል።

ታዲያ ይህ ሊሆን የቻለው የኢ.ፌ.ዴ.ሪ መንግሥት ቀደም ሲል አገሪቷን ያስተዳድሩ የነበሩ መሪዎች ይከተሉት በነበረው የተሳሳተና ጎረቤት አገሮችንም ሆነ ሌሎችን በጠላትነት የመፈረጅ አካሄድ ላይ በጽንሰ ሀሳብም ሆነ በተግባር መሠረታዊ ለውጥ ማድረግ በመቻሉ ነው። ይህንን መነሻ በማድረግ የኢትዮጵያ ዋነኛ ጠላት ድህነት ነው የሚል ጽኑ እና ቁርጠኛ እምነት በመያዝ በሁሉም ዘርፎች የላቀ ውጤት እያስመዘገበች ትገኛለች።

በአጠቃላይ ኢትዮጵያ ከውርደት፣ ከኋላ ቀርነትና ከተለያዩ የሥጋት ምንጮች ነጻ ልትሆን የምትችለው በአገሪቱ ፈጣን የምጣኔ ሀብት ልማት፣ የዲሞክራሲያዊ ሥርዓት ግንባታና መልካም አስተዳደር በተሳካ መንገድ ሲካሄድ ነው። ከዚህም ህዝቡ የዕድሉ ተጠቃሚ ሲሆን ነው። እናም ኢትዮጵያን ወደተሻለ ደረጃ ለማሸጋገር አሁንም ህዝብና መንግሥት በቅርበት መሥራት ይኖርባቸዋል።